

XXII. A 230-as Fohász

230a

1 2 3-4-5 6-9 10 11 12 13 14 15 16 17-18 19

d mdw n - š - f p š g r w k - t b s p ḥ t 3bd k

MoNDD * 2PeZsGö Ló Ki - TéR Szo-Bá Ka-T ÁrPáDoK, Ki
NeM SaVa

Mi a nem szava, két vérző ló? Ki az, aki készíti a szobákat két Árpád? Ki az,

230ab

20 21 22 23 24 25 26 27-28 29-31 32 33 34

- *b3 3 b3 3 ḥ s stí-t n n n ʿ ḥʿ ʿ*

- Bú úR Bú úR KöR SzóZaTáT éNNeK D - aGa - D

aki a goj urak körének szózatát énekli? Dagad

230bc

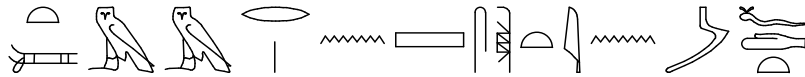
35-37 38 39 40-41 42 43 44-45 46 47 48 49 50 51 52

k r t tyw tyw t tm m m r k i n š s šms t

SzéKeLőúT aTYU TYU Te-TeMe * * élő Ki eL Né Zi SzáMoST
*magyar, magyar

a kikelet két atyja, a két magyar élő teteme. Ki (el)nézi a Számost?

230c

53-54 55 56 57-58 59 60 61 62 63 64 65 66 67-69

t m m r n š s šmš t i n m³ f d t

Te TeM * * élő Né Zi SzáMoST élő NeM MáR ViDeT

*Magyar, magyar

A két magyar élő teteme nézi a Számost, (akiket) az élő nem már vitet.

230d

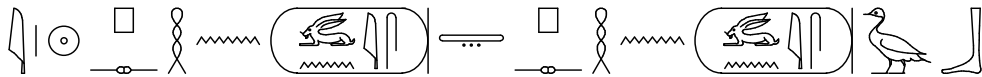
70-71 72 73 74 75 76 77 78-79 80 81

p n h s b g i n n^c w h³w

BeNne éGi Szó LáBa Go-J Neme Ná aD Ó KaVaRÓ

Benne az égi szó, lába goj, neme nádadó kavará.

231a

82-84 85-86 87 88 89 - 92 93 94-95 96 97 98 - 101 102 103

i r^c p z h n Wnis t p z h n Wnis s³ b

NáDuRA BuZoGá N Hunn Íjász TéR, BuZo Gá N Hunn Íjász Csa Ba

A nád ura, a buzogány Hunn Íjász megtér. A buzogány Hunn Íjász a Csaba.

231b

104-105 106 107 108 - 111 112 113 114 115-116 117 - 119

p z h n Wnis i t n p z h s w w

BuZo Gá Ny Hunn Íjász Jó út oN BuZ - oG SU W

A buzogány Hunn Íjász a jó úton buzog. A Sütő

231c

120 121 122 123-124 125-126 127 128 - 131 132 133-134 135 136 137 138 - 141
i n z p n p z ḥ Wnis nn p z ḥ sw w Wnis
 élő Neme Zúzó BaN PeZseG Hunn Íjász NINCS PeZs eG Sü Tő Hunn Íjász

élő neme a zúzóban buzog, Hunn Íjász. Nem buzog a Sütő, Hunn Íjász.

232a

142 143 144 145 146 149 -150 151 152 153 154 - 157 158-159
sw w t y r Wnis nn šm - Wnis r - f
 SU W út Ja élő Hunn Íjász NeM (ké)SeM - Hunn Íjász élő-Fia

Sütő útja él, Hunn Íjász. Nem késem. A Hunn Íjász az Élő fia.

232b

160 - 162 163-164 165 166 167 168 - 171 172 - 174 175-177 178 179-180 181 - 184
šsp n m3 ir 3 3 f Wnis šsp n d g g ʿn fn Wnis
 2 CsaPáSoN MáR SzáM uRaK óV Hunn Íjász 2 CsaPáSoN DöGG ödNe Vé N Hunn Íjász

A két csapáson már Szám-urak óvják; Hunn Íjász a két csapáson döngetne. A vén Hunn Íjász

232c

185-187 188 189 - 192 193 194 195 - 197 198 - 200 201 202 203 - 206 207 208 209 210-213
p z ḥ k Wnis dd f wʿ k m3 ir 3 3 k Wnis dd f sn nn nd k
 PeZseG Ki Hunn Íjász aDD öVé * Ki MáR SzáM uRaK Ki Hunn Íjász aD öVé SzáN eNNeK
 *csáklya NeDü

buzog. Ki az, aki a Hunn Íjásznak adja az (övé) csáklyáját? Kik azok a már Szám-urak? Ki az, aki a Hunn Íjász adja (övé) szánja nedűit?

234c

306-308 309 310 311 312 313 314 315 316 317

l- z-*lst* w n hr hr b k sw w *štyw*

CsúZó TeSTU Nem SólYMa KÖR LáB KaRoLó SÚ - aTYJánál.

Csász testén a nem sólyma. A körlábú király a Sütő atyjánál.

Glyph

I10&S43-N35:N37:I9-D26&D21:D26&D21-V31-G17-N16-S29-Q3-V28-X1-N12:N11-V31-G17-G29-G1-G29-G1-Aa1-S29-F29:X1-N35:N35:N35-D36-P6-D36-V31*Z5:D21:X1-G4-G4-X1:U15-G17-G17-D21:Z1-V31-M17-N35-N37-S29-T18-X1-X1:U15-G17-G17-D21:Z1-N35-N37-S29-T18-X1-M17-N35-U1-I9:D46:X1-Q3:N35-V28-S29-D58-W11-M17-N35-N35:D36-G43-I14-M17-Z1-N5-Q3:O34-V28-N35-<1-E34:N35-M17-S29-2>-N16-Q3:O34-V28-N35-<1-E34:N35-M17-S29-2>-G39-D58-Q3:O34-V28-N35 <1 E34:N35-M17-S29-2>-M17-X1-N35-Q3:O34-V28-M23-G43-M17-N35-O34-Q3:N35-Q3:O34-V28-<1-E34:N35-M17-S29-2>-D35-Q3:O34-V28-M23-G43-<1-E34:N35-M17-S29-2>-M23-G43-X1-M18-D21-<1-E34:N35-M17-S29-2>-D35-N40-G17-<1-E34:N35-M17-S29-2>-D21:I9-O42:Z4A-N35-U2:D4-G1-G1-I9-<1-E34:N35-M17-S29-2>-O42:Z4A-N35-D46:W11*W11-D7-I9:N35-<1-E34:N35-M17-S29-2>-Q3:O34-V28-V31-<1-E34:N35-M17-S29-2>-X8-I9-T21:Z1-V31-U2:D4-G1-G1-V31-<1-E34:N35-M17-S29-2>-X8-I9-T22-N35:N35:W24-V31-Q3:O34-V28-N35:D36-G43-I14-M17-N35-N35:D36:X1-Q3:O34-V28-N35:D36:X1-M17-N35-N35:D36-G43-I14-V7:N35-Q3*X1:N1-V7:N35-N16-V7:N35-G17-V31:D21-D52-M16-G1-G30-X1-V7:N35-X1-R8-G7-N37:Q3-D5-D1:Z1-I9-V7:N35-X1-V13-I10&S29-V13-M23-M23-L7-S24:Z4A-U20:W24*G43-N35:G43-U23-D58-E24-N25-M17-Z11-G43-D21:Z1-N35-Q1-D4-V13:O34:S24-G43-N35-G5-D2-D58-N29-M23-G43-I2-

A 230-as Fohász magyar szövege

- 230a. *Mi a nem szava, két vérző ló? Ki készíti a szobákat, két Árpád? Ki az,*
- 230 ab. *aki a goj urak körének szózatát énekli? Dagad*
- 230bc. *a kikelet két atyja, a két magyar élő teteme. Ki nézi a Számost?*
- 230c. *A két magyar élő teteme nézi a Számost, akiket a jó nem már vitet.*
- 230d. *Benne az égi szó, lába goj, neme nádadó kavará.*
- 231a. *A nád ura, a buzogány Hunn Íjász megtér; a buzogány Hunn Íjász a Csaba.*
- 231b. *A buzogány Hunn Íjász a jó úton buzog. A Sütő*
- 231c. *élő neme a zúzóban buzog, Hunn Íjász. Nem buzo (már) a Sütő, Hunn Íjász.*

- 232a. *A Sütő útja él, Hunn Íjász. Nem késem. A Hunn Íjász az Élő fia*
- 232b. *A két csapáson a már Szám-urak óvják; Hunn Íjász a két csapáson döngetne. A vén Hunn Íjász*
- 232c. *buzog. Ki az, aki a Hunn Íjásznak adja a csáklyáját? Kik a már Szám urak? Ki az, aki a Hunn Íjásznak adja, szánja nedűit?*
- 233a. *Ki buzog, nádadó kavaró? Az élő nem nedűt buzog. Az élő nem nedűjét a nádadó kavarja..*
- 233b. *Üzeni, hogy betakarja; üzeni, hogy megtér; üzeni, hogy a kelő hím híre a barát;*
- 234a. *üzeni, hogy az út nagyura ő; Csaba, a szép-táp vele; üzeni, hogy az út- atya kész. Az atya susogja a szeleket,*
- 234b. *Mindkét testet átnyújtja a nád nemű, a mérő lábú, a három szék szolgálja. Élő kereszt ő, az élő nem Számőse, lám a*
- 234c. *Csősz testén a nem sólyma. A körlábú király a Sütő atyjánál.*

Spruch 230 (Schack Kap. 25)

Übersetzung

- 230a. *Deine beiden Giftquellen seien in der Erde, deine beiden Rippenreihen seien in dem Loch.*
- 230b. *Ergieße das Wasser (d.i dein Gift), die beiden Weichen (dr.tj d. i. Isis und Nephthys) stehen (wartend) dabei.*
- 230c. *Dein Mund wird verschlossen durch das Henkergerät, der Mund des Henkergerätes wird verschlossen durch die m3fd.t - Pantherkatze.*
- 230d. *Gebissen ist der Müdegemachte (?) durch eine n^cw - Schlange.*
- 231a. *O Re^c! W. hat die Erde gebissen, W. hat den Geb gebissen.*
- 231b. *W. hat den Vater dessen, der ihm gebissen hat, gebissen.*
- 231c. *Dieses Wesen ist es, das den W. gebissen hat, ohne daß W. es gebissen hatte.*
- 232a. *Es ist es, das zu W. feindlich gekommen ist, ohne daß W. feindlich zu ihm gegangen war,*
- 232b. *den 2. ten Augenblick, nachdem es W. gesehen hat, den 2. ten Augenblick, nachdem es auf W. geblickt hat.*
- 232c. *Wenn du den W. beißt, läßt er dich allein sein, wenn du den W. (nur) siehst (auch ohne zu beißen), läßt er dich zu zweit sein.*
- 233a. *Gebissen werde die n^c.w- Schlange durch eine n^c.t, gebissen werde eine n^c.t durch eine n^c.w- Schlange.*
- 233b. *Beschworen worden ist der Himmel, beschworen worden ist die Erde, beschworen worden ist der Männliche, der hinter dem Menschenvolk ist,*
- 234a. *beschworen wird (nun) der Gott dessen Kopf blind ist, und (auch) du da selbst wirst beschworen, o Skorpion.*
- 234b. *Die beiden Knoten aus Elephantine sind das, die im Munde des Osiris waren,*

234c. *die dem Horus (als Amulett) geknotet worden sind über dem Rückenwirbel(?)*

Utterance 230

§230 *To say:
Let thy two poison glands be in the ground!
Let thy two rows of ribs be in the hole!
Pour out the liquid!
The two Kites stand by.
Thy mouth is closed by the follower's tool;
the mouth of the follower's tool is closed by the lynx.
The tired one is bitten by a serpent.*

§231 *O Re, Unas has bitten the earth;
Unas has bitten Geb.
Unas has bitten the father of him who bit him.
This is the being who has bitten Unas,
Unas did not bite him.*

§232 *It is he who comes against Unas,
Unas does not go against him.
The second moment later he sees Unas,
the second moment later he perceives Unas.
If thou bitest Unas, he will make thee one,
if thou lookest on Unas he will make thee two.*

§233 *The male serpent is bitten by the female serpent,
the female serpent is bitten by the male serpent.
Heaven is enchanted, earth is enchanted,
the Male behind mankind is enchanted.*

§234 *Enchanted will be the god Blind-Is-His-Head.
Thou, thyself, scorpion, wilt be enchanted.
These are the two knots of Elephantine, which are in the mouth of
Osiris,
knotted for Horus over the backbone.*

Megjegyzések

A 3-5-ös jelek a *nem szava* olvasatot eredményezték. Itt a *sava-borsa* szólásunk alapját képező *sav* tö alkotja a *szó* jelentését. Érdekes, hogy a birtokviszony kifejezésére írunkunk – valószínűleg a biztosabb olvasat érdekében – a 'v' hangot is felhasználta. Egyébként a *mondd* olvasatot itt inkább a kérdőszóval a *mi*-vel lehetne helyettesíteni: *Mi a nem szava két pezsgő-élő?*

A 6-9-es jelek *két pezsgő-ló*-t írnak. Tekintve, hogy ez a jel ideogramma, a többes számát a háromszorosítás jelezné. Itt viszont csak kettőzve látjuk, ezért *két pezsgő-élő*-nek, azaz *pezsgő-ló*-nak kell olvasnunk. A *pezsgő-vérző* megkülönböztetés egyáltalán nem biztos, így a *vérző-élő*, azaz a *vérző-ló* változatot is helyesnek tartjuk.¹ Nem felejtettük el további hangzósítását sem, így a mai fülünknek érthetőbben csengő esetleges *varázsló* jelentését is figyelemmel követjük.

¹ Csak emlékeztetőül: a *ló*-ról már korábban elmondtuk, hogy az embert, sőt a királyi nagyságot jelenti.

A 10-11-es és a 19-20-as jelek a kérdőszó és a vonatkozó névmás együttese: *Ki az, aki...?* .
Írása teljesen szabályos. Nos, mi a kérdés? Az SZ-P/V/B-G/K-T mássalhangzós váz hangzósítása alapján több válasz is adható:

- 1) Ki az, aki (a két Árpád) süvegét téri?
- 2) Ki az, aki a (két Árpád) szép egét téri?
- 3) Ki az, aki a (két Árpád) szavakat téri?
- 4) Ki az, aki a (két Árpád) szobáit (égi)téri?

A két Árpád (esetleg, mint birtokos jelző), itt a szöveg mögött áll. A *tér* értelme a *térül, terül*, (be, vissza stb.)-*tér*, de *elfér*, sőt *készít* is lehet.

Ad 1.) A *süveget* közvetlen olvasat talán első hallásra meglepő, de ha a TESZ által felkutatott jelentéseit mérlegeljük, a változatok között elfoglalt helye nem lehet kétséges.²

Ad 2.) A 13-16-os jeleket két szónak is felfoghatjuk, így a közvetlen *szép eget* hangzósításhoz jutunk. Szépséghibája, hogy sem a *szép*, sem az *ég* akkori pontos értelmével még nem rendelkezünk.

Ad 3.) Az egyik legvalószínűbb olvasatnak a *szavakat* (Sza-Va-Ga-T) változatot tartjuk, melynek az ún. nyelvújítási változta a *szövegét* olvasat is kitűnően illeszkedik. A *szó-szó* összefüggésre már korábban rámutattunk, a *szöveget* gyakorító formában semmi köze a nyelvújítókhöz.

Ad 4.) A *szoba* olvasat a közvetlen hangzósításból ered. A G/K-aT végződés az ábécés írásrend szerinti többes szám tárgyesetét írja: SzobÁKaT.

Egészen pontosan ez áll az írásban: *Ki az, aki téri a szobákat, két Árpád.*

Ebben az esetben a két Árpád nem a birtokos jelző, hanem mellékmondat, azaz felszólított személyek.

A 17-18-as jelek két Árpádot írnak. Tekintve, hogy mindkettő ideogramma, a többes szám használatának jogossága kérdéses. Helyette a Két Árpád olvasatot tartjuk helyesnek.

A 21-22-es jelek a *ba-ar-ba-ar, bú-úr-bú-úr* olvasatúak. Kettőzve a *két bú-úr* olvasatot képezik, 21-24-es jelek. Könnyen lehet, hogy ebben az esetben mind a négy jelet össze kell olvasni, s ekkor a *bur-bur*, alkalmasint másképpen hangzósítva a *bar-bar*, azaz a *barbár* szót kapjuk.³ Érdekes szerepe van a 25-ös jelnek \ominus . Ha csak 'k' hangnak olvassuk, akkor a *barbár-ok* többes számát jelentené. (Valójában ez is helyes olvasat, mert a többes szám jelölésekor szokásos kettőzés itt a főnév írásához volt szükséges, a 'k' jel viszont már kérdőszóként szerepelt a mondatban. Ezért volt szükséges többes szám használatkor szokatlan \ominus jel.) Ha viszont ID-nek tekintjük, akkor jelentése *kör*.

Olvasatunkba ezért a *goj urak* hangzósítást vettük át. A *goj* jelentést a gólya ideogrammanak tulajdonítjuk. Kettőzve *goj-úr-goj-úr* = goj urak. Ebben az esetben a 25-ös jel birtokos jelző: a *goj*

urak köre,   \ominus . Értelmét – Bakos nyomán – *keresztények urak körének* tekintjük.

A 26-28-as jeleket a *szózatát*-nak olvassuk: \triangle „s-sti-t, Szó-ZaTJ-át. Az érdeklődést az F₂₉-es jel

képezi, nyíllal átlótt bőrdarab: . Gardiner szerint, mint ID „ \triangle 'pierce' and derivatives. Also phon. st, ...”⁴ Magyarul SzéT-nek, illetve minden más illeszkedő formájában hangzósíthatjuk. Összeolvasva SZó-ZaT.

A 28-as \triangle jel esetünkben az F₂₉-es után áll, így jogosan a tárgyeset jelének tartjuk: *szózatá-t*.

Különös a 29-31-es jelek igei változata. Az ~~~~~ 'n'-ek – a háromszoros ismétlés az 'n' többes számát jelenti – fonetikus olvasva *en-ek*-nek, illetve *ének*-nek hangzanak. Ragozatlan formáját a többes szám írásának köszönheti: *ének-énekli*.

A 35-37-es jeleket kétféleképpen olvashatjuk. A kérdést a 35-ös jel hangzósítása döntheti el. Mit jelöl pontosan a füles kosárhoz hasonlító kötőmb? \setminus ? KőK/KiK/SZÉK, stb.? Hangzósítási lehetőségeink: KiKe-Le-T, illetve KőKe-Re-T.. TESZ II, 487.: **kikelet** 1560...., kú keleth”.

² TESZ III, 636.: „**süveg** 1082./.../ 1. különböző férfi fejfedők megnevezéseként./.../ Ismeretlen eredetű.”

³ A *barbárok* É-afrikai nép neve nem lehet idegen Egyiptom kulturájától. A szó visszatetsző értelme a római időből származik. Általában akkortájt minden nem római népet barbárnak, kegyetlennek tartottak. Esetleges utódaikat ma *berbernek* nevezik.

⁴ Gardiner, *op. cit.*, 464.

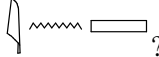
Származékszó; eredeti jelentése 'kizöldülés, kinövés'." Esetleg itt a feltámadás, a kőből kikelés = kőkelet? A SzéKeLő olvasat az első látásra helytelen, az utána következő 't' hang miatt elvethető. Másrészt, ha két szót képez értelme a székelő-út lehetne.

A 40-43-as jelek újabb fejtörésre kényszerítenek. A . Te-TeM M-M jelcsoportból a *tetem*, *totem* Atum olvasat már ismert. A kérdés a geminációra utaló kettős 'm' hang szerepe. Valóban igei tulajdonságokat jelez-e, vagy egészen másról van szó? A *temet* ige jeleit fordított sorrendben

írjuk: : Jelen esetben tehát ez nem ige, hanem szófaját tekintve főnév, *tetem*. Ezek után a következő jelek nem ide tartoznak, hanem az utánuk következő ID-hoz: . Ha az

hieroglifákat is ID-nak fogjuk fel – *m* – magyar –, akkor birtokos jelzőként szerepelhetnek az Egység, az Élő előtt. Két M (magyar?) élő teteme.

A 46-os jel ismét kérdést indít: ki az, aki...Az utána következő állítmányt a 47-49-es jelek képezik:

(el/le) nézi ?

Érdekes kitérőként a 49-50-es jeleket *csesz*-nek is olvashatjuk. Idézzük a *TESZ* meglátását: *TESZ I*, 513.: „*csesz* 1201, karcól...dörzsöl...súrol. Hangutánzó eredetű./.../ Minthogy hangutánzó hangsor minden képző nélkül vált igévé, igen régi lehet...”⁵

Régi ismerősünk a *szemes/számos* jele: Gardiner „T₁₈ crook | S₃₉ with a package containing a knife,

etc. lashed to it. Ideo... *šms*, 'follow', 'accompany' and derivatives". Tehát pásztorbot *batyuval*, azaz kés, korbács stb. ábrázol. Gardiner szerint a kíséretet, udvari személyzetet stb. jelent. A jel képértéke ugyanakkor a *csomos* hangzósítást és képet jelöli (odakötötte, büntetőeszköz).

A Számos szó értelmével a *Hitvilág* című fejezetben bővebben foglalkoztunk.

A 67-69-es jeleket *vitet* olvastuk, de a *védet(t)*nek változatot sem vethetjük el. Érdekes megfigyelni,

hogy a *vitet* változat közbülső 't' hangját az archaikus 't' jelöli: . Ha a jelcsoport formában állna, valószínűleg mást jelentene. Bízvást olvashatnánk *vette*, *vitte*, *avatta*, *evett* stb. alakban, tehát példánkban a második 't' a múlt idejű ige kijelentő módját jelöli.

A műveltetés 't' jelét másik hieroglifával kellett jelölni.

Újabb értelmi választás elé állít a 74-76-os jelcsoport: . Valójában nem tudjuk eldönteni, hogy

a jelet az általunk feltételezett ID-nek olvassuk-e, ekkor LáBa Goj értelemhez jutunk (ezt vettük fel szövegünkbe is), vagy higgyünk a szakirodalom 'b' hangjának, s akkor a *bagoly* szavunkat kapjuk. Vö.: a *Gój*, *bagoly*, a *golya* és a *golyó* (*Hitvilág*) című melléklettel.

A 81-es jel mögött nem áll az ID jele, tehát nem a közvetlen a *kígyó* szót kell olvasni. Mint igéből képzett melléknévi igenév *kavaró*, *tekergő*, *csavar(gó)* nominális szerepkörben áll.

Külön érdekességként kezeljük a jelcsoportot. A 85-88-as, a 94-97-es, és a 104-107-es jelek esetében a mögötte álló 'ny' hanggal (valóságban az 'n' jelet látjuk) összeolvasva a *buzogány* szavunkat alkotja. *TESZ I*, 400.: „**buzogány** 1333. Kétszeres átvételű török jövevényszó.– A *d* nélküli változat feltehetőleg kun eredetű. Valószínűleg a *buz-* 'összetör, elpusztít' ige – vö.: türk *buz* /.../ – eddig ki nem mutatott **buzyan* 'törő, pusztító' származékszóból való. A *buzogány* alak a korábbi *buzgán*-ból a magyarban fejlődhetett, talán a *buzog* ige analóg hatására. Legrégebbi adatainkban a szó kun személynévként szerepel.” Azért ez nem semmi. Kétszeres átvételt kellett nyelvtudósainknak feltételezni ahhoz, hogy a *buzogány* szavunk az eddig ki nem mutatott *óstörök* szóra hasonlíthasson.

A 133-135-ös, a 185-187-es, a 214-216-os és a 226-228-as csoportok a közvetlen igei alakot képezik: *buzog*.

⁵ Nemi közösiség jelentése újkeletű, a *TESZ* szerint a XIX. században alakult ki.

TESZ I, 399.: „**buzog** 1372/1469. Hangutánzó-hangfestő eredetű szócsalád; töve vagy ősi örökség a finnugor korból, vagy a magyar nyelv külön életében keletkezett./.../ A szóbelsei mássalhangzók nem teljesen szabályos megfeleltetéseit esetleg e szavak hangutánzó-hangfestő jellege okolhatja meg. /.../ Török származtatása téves.”

Hogyan értsük mindezt? Mi a fáraó sírfeliratai alapján azt állítjuk, hogy őseink azonos jelekkel írták a *buzog* és a *buzogány* szavakat. Ez utóbbi esetében természetesen kiegészítették a szükséges 'n-ny' hang jelével. A TESZ szerkesztői viszont mindkét tövet más irányból származtatják, egyrészt a *buzogány* esetében az eddig ki nem mutatott török **buzyan* alapszóra hivatkoznak, másrészt a *buzog* ige származását a szerintük sem teljesen szabályos megfeleltetés alapján feltételezett finnugor töre vezeték vissza. Végezetül megjegyzik, hogy ez a két szó még csak véletlenül sem azonosítható. Ezt a következtetlenséget meglepetésünkre még fokozni lehetett, mert a *buzogány* szavunk valószínűleg mégis a *buzog* szó analóg hatására alakult ki. Mindezt egy lapon olvashatjuk. Vö.: a TESZ *buzogány* levezetésével.

Nos, visszatérve olvasatunkhoz a *buzog* ige számunkra gyakorító fogalmat takar, a szokásos feltör, pezseg, stb. mellett a *buzgó* jelentéssel is azonosítható.

Tekintve, hogy a *pezseg* szó a jelekből szintén közvetlenül hangzósítható, tekintsük meg a TESZ ide vonatkozó megállapítását: TESZ III, 178.: „**pezseg**, 1565. Hangutánzó-hangfestő eredetű szócsalád. /.../- A *pezs*-tő finnugor egyeztetése és török származtatása téves.” Ezzel egyetértünk! *Pezseg* szavunk nem finnugor, de nem is török eredetű, hanem a *buzog(ány)*hoz hasonlóan tősgyökeres ősmagyar szó.

A 112-114-es jeleket eredetileg a Jó-úT-oN *van* olvasattal azonosítottuk. Érdekes változatnak tartjuk az aJ-Tó-N hangzósítást is. Viszont a jel 'l' hangértékét figyelembe véve a Lá-T olvasat kínálkozik (egyébként az éLeT, a LéT értelmet sem hagyjuk figyelmen kívül)⁶. Az utána következő 'n' hang viszont ismét a *nem* olvasathoz vezet.

A 118-119-es, a 136-137-es, valamint a 142-143-as jelek a *Sú/Sű/Sütő* olvasatot képezik: . A *sújtó* változat a *buzogány* olvasatunkat támasztja alá.

Érdekes kérdést vet fel a már többször is elemzett jel. Az összeütköző két ököl között a zúzás folyamatát látjuk. Ha ID-nek fogjuk fel, akkor a teljes *zúz* szót olvassuk (nincs mögötte az ID jel). Ha csak a mássalhangzós értéket tulajdonítunk ennek a hieroglifának ('z' hang), akkor az *íz*, de inkább az *űz* hangzósítás tolikodik elének. Mit is jelent az *íziben* szavunk? A szövegkörnyezet alapján az *űz(ó)ben* értelmezés jobban elfogadható. Valakit űznek, hajtanak, kergetnek? Tekintve, hogy a háttérrel pontosan nem ismerjük, feltételesen az ID értelmét választjuk: *zúz(ó)ban*.

A 132-es tagadást jelző karok jelentése eredetileg a kettős tagadás: nem, nincs. Szó szerint: nem-nincs *buzog* a *Sütő/sújtó*.

A következő sorban ehhez hasonlóan ismét tagadással találkozunk, itt is a cselekvést tagadja:

 . Érdekes a D₄₀-es jel transliterációja és értelme közötti összefüggés: *šm*, mert a jel képértéke alapján a 'v' hangot nem találták meg az egyiptológusok (esetleg az írás idejében még nem is volt előtte): viSzeM. Ha elfogadjuk az olvasatot, akkor ez a jel ID-nek tekinthető. Másrészt a jel képértékét kutatva (némi fantázia szükséges hozzá) a *késni* szó ragozott alakját is felfedezhetjük: *Késem*. A teher, a cipekedés hátráltat. A „v”-hez hasonlóan a „k” jelet sem látjuk.

Az O₄₂-es jel *šsp* CsaP olvasata csak az alapszóra utal, így a további képzett alakjait nem jelöli. Elképzelhető, hogy a CsaPda értelemmel rendelkezik (tehát ID), sőt lehet, hogy a CsaPás nyújtja a helyes irányt. Mindkét esetben a két vonalat látunk alatta – kettős ID jel nem létezik –, azaz két csapdáról, vagy csapásról beszélünk.

A 175-178-as jelek legvalószínűbb olvasata a *dögönyeg* névszóból vezethető le. TESZ I, 668.: „**dögönyeg** 1577. 'egy fajta bunkósbot, buzogány', hegyes tört rejtő bot'. Oszmán-török eredetű.” A

⁶ Az L-T váz a *lét*, a *lát* és az *élet* szavaink közös gerincét alkotja. Megítélésünk szerint az összefüggés nyilvánvaló.

kiejtés szabályai értelmében a hármas mássalhangzóból a torlódás következtében a középső eltűnhet, az így kialakult gemináció a feltételes móddal magyarázható (elképzelt az is, hogy akkortájt a mássalhangzós vázban az 'ny' hang még nem is szerepelt). Ha a jelcsoportot a hieroglifák

tagolása szerint választjuk szét, akkor a rész a közvetlen DöGGé, a jelek az aDNA értelemmel olvasható, ami összeolvasva: döggé-adna, szétcsapna, azaz döngetne jelentéssel azonosítható. TESZ I, 667.: „**dög** 1130. Ismeretlen eredetű.” TESZ I, 670.: „**döng** 1372. Hangutánzó eredetű.”

Érdekes megfigyelni a 194-es és a 208-as jel szerepét. A természetes *óv* és *fia* értelem mellett itt az *övé/vele* értelmet sejtjük. A birtokos névmás 1.szám 3.személy alakja itt inkább a *saját* értelemmel rendelkezik.

A következő ismert jelek sorát a 271-272-es csoport szakítja meg: . Archaikus hangtana alapján olvasva a K-SZ, azaz a KÉSZ értelemmel találkozunk, a középbirodalmi hangértéke viszont a Gyá-SZ olvasathoz vezet. A két értelem érzésünk szerint közel áll egymáshoz.

A 286-os jelet szabályosan RaBJa-nak olvassuk: *3by*. A szövegkörnyezet szerint inkább a szolgája változat illeszkedik.

Gardiner N₂₅-ös jele, *h3st*, az eddigiekben HaRaSZT, KeReSZT hangzósítású.

Végül is egyik sem igazán fejezi ki a jel képértékét. Ha a szokásoktól eltérve két szót sejtünk a hangzósítás vázában, akkor a H-AR – Szé-K, azaz a Három-Szék olvasat tolakodik elénk. Három halmot, három (óriás) széket/trónust látunk magunk előtt. Mostantól kezdve ezt a változatot követjük.

A 312-313-as jeleket a Kör-LÁB értelemmel olvassuk. Vö.: Kör láb című összefoglalásunkkal.

A 317-es jellel először találkozunk: Gardiner I₂ *štyw*. Kiírt alakja *š-t-tyw* transliterációval azonos.⁷ Valójában egy teknősbékát jelöl, olvasata a SüTő-aTYJA. A jel képértéke és jelentése között nem látunk közvetlen összefüggést (talán az alakja utal a Napra, a négy láb és ötödikként a fej az egységet szimbolizálja?).

A szöveg elemzése

Ez a fohász a nyugati fal leghosszabb szövege. Különlegessége, hogy a hajdan volt hitvilág az égi útján haladó királyt, de a követendő útját is kettős alakban eleveníti meg: *a két varázsló, a két atya, a két magyar élőnek teteme, mindkét testet átnyújtja, mindkét csapáson* stb. Annak ellenére, hogy a fohászok írója nem tett elválasztó jeleket gondolatai közé, szövegének tartalmát négy különálló részre oszthatjuk fel.

- A bevezető szavakat (a 231a-ig) a két *vérző ló*hoz /varázslóhoz intézi, e közben kérdések formájában bemutatja a kerettörténetet. A szó, az ének előttük jár, készül az Árpádok túlvilági örökös helye. A holttestek életre kelnek, nem sérültek meg: *dagad a kikelet két atya, a két magyar élőnek teteme. Őket viteti a Hírős*. Elérkezett az elszámolás ideje, lám a Számos elé érkeztek. Megtudjuk róla (a Számosról), hogy az ég szavát képviseli, hogy lába goj (feltevésünkben kereszt), és neme a nádi tekergő. Itt végződik az első rész, mert *a nád ura, a buzogány Hunn Íjász megtér*.
- Ezek után (231a-233a) a történet a nagy utazóval folytatódik, megismerkedünk a fenti összefoglalás részleteivel. A buzogány Hunn Íjász göröngyös, veszélyekkel teli útján éledezik. Kezdetben az élő neme óvja, majd maga is védekezik, buzgón csapkod, dönget. Ő az *Élő* fia, aki a két csapáson vitézül súlyt. Itt még nem fiatalodott meg: *a vén Hunn Íjász buzog*. Igyekeznie kell, mert a *Sütő* útja megnyílt előtte: *nem késem*. Érkezésekor kérdésekre kell válaszolnia: ki

⁷ Gardiner, *op. cit.*, 467.

az, akit küzdelmében a sólyom neme véd? Megkérdezik azt is, hogy ki nyújtja csáklyáját(?) segítségére, és ki kínálja a nem nedűjével?

- A válasz a harmadik részben, a (233b-234a) oszlopokban olvasható: a nádadó (Úr) az, aki segíti, aki a nem nedűjét számára keveri. Ő az, aki üzeneteket küld, megígéri, hogy betakarja a megtérőt, hogy az éledő hímet barátként fogadja. Bemutatkozik, hogy az út nagyura érkezik, akit a *Csaba*, a szép-táp véd. Az utazó tehát a bebocsátáshoz készen áll.
 - Végezetül az atya, aki susogja a szeleket, átveszi a két tetemet, ezáltal a mérő lábú az *igazak országának*, azaz a három szék 'szolgája/rabja' lesz (234bc). Testét a nem sólyma védi.⁸
- Beteljesedett... a körlábú király megérkezett a *Süitő* atyához.

* * *

Ez a történet az ősi hitvilág ismeretlen homályába vezet. Néhány ponton könnyen követhető, máshol a kérdőjelek uralják képünket.

- Miért utazik két testben a fáraó? Az utalás szerint a vén Íjász harcol, sújt. De mikor fiatalodik meg?
- Mit nevezünk zúzónak?
- Miből áll a nem nedűje? Csapadék, eső? Utolsó kenet?
- Ki a nádadó ős?
- Értelmezhető-e a hármas halom keresztnek, esetleg a törvénynek, illetve a magyarok/igazak országának vagy valóban a három szék fogalmkörével azonos?

A szobák alatt a csillagokat értjük.

A sólyom valóban látható több előkerült szobron, a király fejét övezi szárnyaival (Függelék, XVII-es kép).

A *Süitő atya* a fentiek szerint a legnagyobb hatalom.

⁸ Vö.: a Függelék XVII-es képével.

